

Styrket indtjening i bankerne

De danske bank- og realkreditkoncerner har det største overskud i mange år, men egenkapitalforrentningen ligger under den forrige top fra 2017.

Bankernes indtjening slår rekord i første halvår af 2023. Periodens resultat for de omfattede banker er på 26,2 mia. kr. mod 14,3 i samme periode sidste år og 22,3 i første halvår 2017, jf. figur 1. Der er således den højeste indtjening for årets første seks måneder siden lavkonjunktoren, der satte ind i slutningen af 00'erne. Den styrkede indtjening skyldes primært det normaliserede rentemiljø, gunstige finansielle markeder og meget lave nedskrivninger.

Holder vi periodens resultat op mod den kapital, der ligger bag – altså egenkapitalforrentningen – er indtjeningen igen pæn i bankerne, men det er ikke et rekordår. Det skyldes, at bankerne i perioden siden 2017 har øget deres kapitalgrundlag, så selv om indtjeningen målt i kroner og øre er det højeste i mange år, er det ikke nok til at forrente det større kapitalgrundlag lige så godt som i første halvår 2017. Den seneste stigning i bankernes indtjening betyder, at de nu rammer et niveau, som f.eks. IMF har peget på som det, banker bør præstere for, at vi på sigt har en sund og robust banksektor.

**FINANS
DANMARK**

Analyse

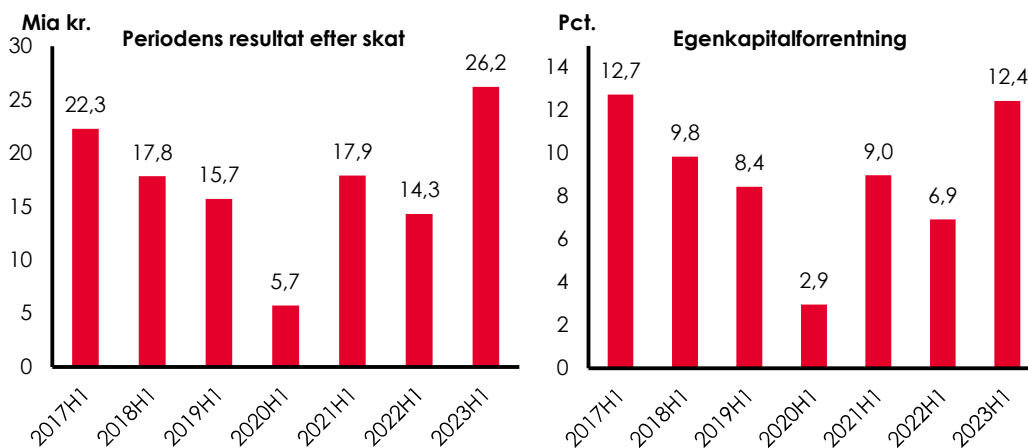
12. september 2023

Dok. nr. FIDA-1941317218-709538-

v1

Kontakt [Owner]

Figur 1: Indtjeningen slår rekord, men ikke forrentningen

Anm.: Akkumulerede regnskabstal fordelt på resultat efter skat og egenkapitalforrentningen fra den obligatoriske resultatopgørelse for de største danske bank- og realkreditkoncerner. Der er taget højde for fusioner mv., hvor det er muligt, så samme andel af sektoren, fremgår i de viste år, og tallene således er sammenlignelige. For Danske Bank-koncernen er kun Danske Bank A/S og Realkredit Danmark medregnet i periodens resultat.

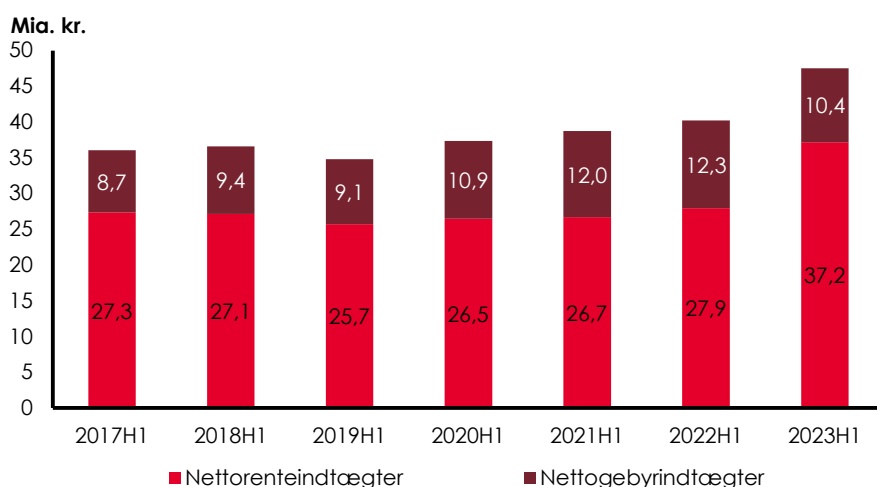
Kilde: Halvårsregnskaber og Finans Danmarks beregninger.

Den styrkede indtjening er primært drevet af nettorenteindtægterne, jf. figur 2, der er steget som følge af det normaliserede rentemiljø. Det har gjort det muligt for bankerne at retablere en positiv indtjening på både indlån og udlån efter en

lang periode med negative renter, der har presset bankernes forretningsmodel. Bankernes rentemarginal – altså forskellen på bankernes indlåns- og udlånsrente – er øget fra et lavt niveau og er nu tilbage på niveauet fra midt 00'erne.

Nettogebyrindtægterne er derimod faldet i forhold til samme periode sidste år. Det skyldes blandt andet lavere aktivitet inden for realkreditlån som følge af både færre bolighandler og lånekonverteringer. Hertil kommer også lavere aktivitet med værdipapirhandel for både detailkunder og professionelle investorer.

Figur 2: Renteindtægter løftet af normaliseret renteniveau

Anm.: Figuren viser akkumulerede regnskabstal for nettorenteindtægter og nettogebyrindtægter fra den obligatoriske resultatopgørelse for de største danske bank- og realkreditkoncerner. Der er taget højde for fusioner mv., så samme andel af sektoren fremgår i de viste år, og tallene således er sammenlignelige. For Danske Bank-koncernen er kun Danske Bank A/S og Realkredit Danmark medregnet. Kilde: Halvårsregnskaber og Finans Danmarks beregninger.

Første halvår 2023 var præget af gunstige forhold på de finansielle markeder, hvilket har påvirket kursreguleringerne positivt, der nu er på et højt niveau set over en 7-årig periode, jf. figur 3. Kursreguleringerne omfatter afkastet på bankernes obligationsbeholdning og ydermere dele af indtjeningen i bankernes handelsafdelinger. De forudsigelige og gunstige forhold på de finansielle markeder i første halvår 2023, herunder det normaliserede rentemarked, indebar, at bankernes kursreguleringer ligger relativt højt i 2023, særligt i forhold til det turbulente 2022. En af forklaringerne er, at kreditspændet¹ på korte danske realkreditobligationer faldt i 2023. Det betyder alt andet lige, at værdien af bankernes obligationer fra 2022 stiger, hvilket bidrager til de forholdsvis høje kursreguleringer. Den modsatte effekt gjorde sig gældende i 2022, hvor bankernes obligationer tabte værdi som følge af kreditspændet steg. De relativt høje kursreguleringer i første halvår 2023, skal altså ses i sammenhæng med de meget lave kursreguleringer i

Notat

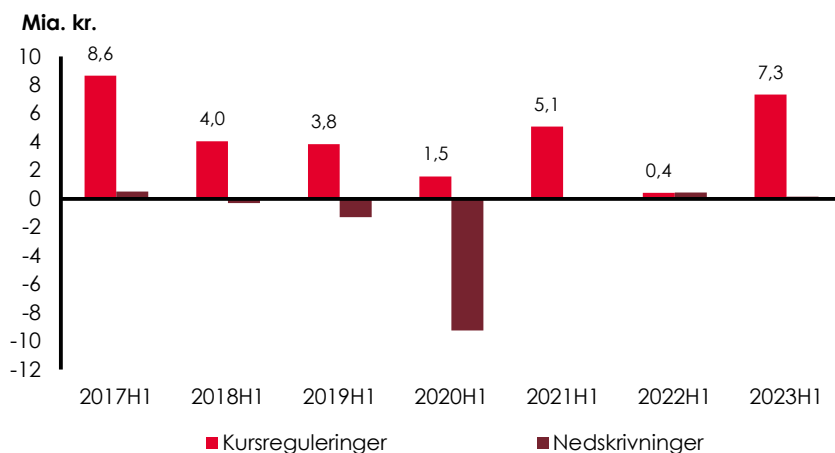
12. september 2023
Dok. nr. FIDA-1941317218-709538-
v1

¹ Kreditspændet er den ekstra kompensation for risiko investorer kræver for at holde realkreditobligationer over den risikofri rente.

perioden før og det er derfor usandsynligt, at de kan forblive på et så højt niveau på længere sigt.

Figur 3: Gunstige finansielle markeder afspejlet i kursreguleringer

Anm.: Figuren viser akkumulerede regnskabstal for kursreguleringer og nedskrivninger fra den obligatoriske resultatopgørelse for de største danske bank- og realkreditkoncerner. Der er taget højde for fusioner mv., så samme andel af sektoren fremgår i de viste år, og tallene således er sammenlignelige. For Danske Bank-koncernen er kun Danske Bank A/S og Realkredit Danmark medregnet.

Kilde: Halvårsregnskaber og Finans Danmarks beregninger.

Notat

12. september 2023

Dok. nr. FIDA-1941317218-709538-

v1

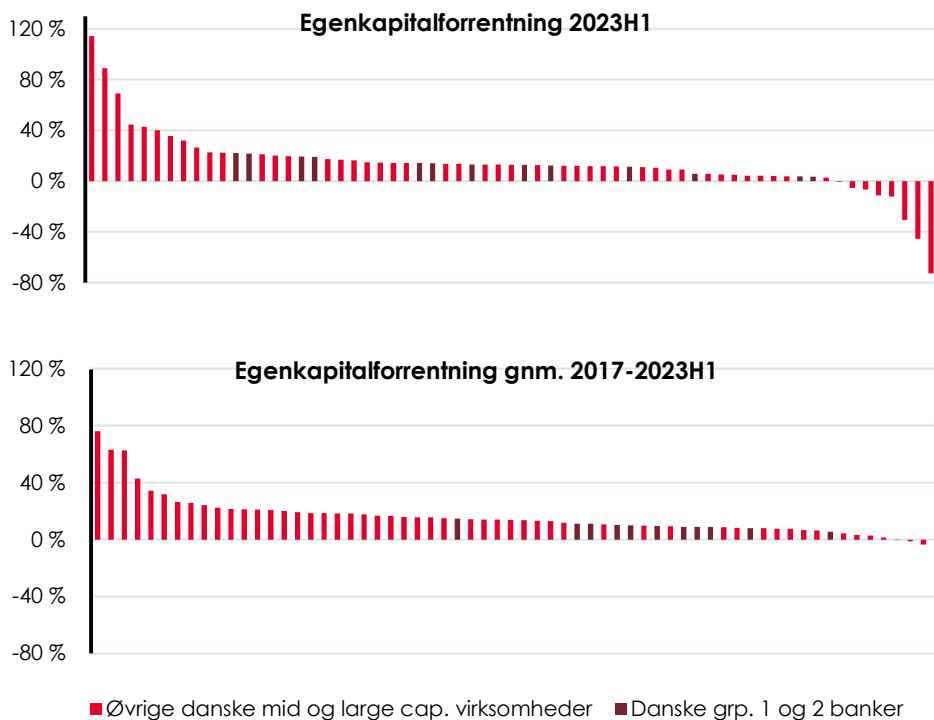
Også nedskrivningerne er fortsat på et meget lavt niveau, hvilket ydermere bidrager positivt til bankernes indtjening. De lave nedskrivninger bekræfter billedet af, at der ikke har været betydelig bankfinansiering i de stigende antal konkurser vi har set i 2023. Det er dog usikkert, hvorvidt nedskrivningerne kan blive på det nuværende lave niveau. Virksomhederne kan blive udfordret på indtjeningen, når og hvis den længe ventede afmatning i økonomien sætter ind, og aktuelt skal mange virksomheder håndtere stigende rente- samt lønomkostninger.

Selv om bankernes indtjening slår rekord målt i kroner og øre, og egenkapitalforrentningen igen er pæn, er afkastet til investorerne fortsat moderat i forhold til øvrige danske large og mid cap. selskaber, jf. figur 4. Bankernes forrentning af egenkapitalen er således repræsenteret bredt omkring midten, men er fortsat ikke med i den øverste sjattedel, men heller ikke i bunden.

I første halvår 2023 var der medvind på næsten alle fronter for bankerne, med normaliseret renteniveau, lave nedskrivninger og gunstige finansielle markeder, der alt sammen bidrager til den øgede indtjening. Men set over en længere periode, er bankernes indtjening fortsat beskeden. Det fremgår tydeligt, når vi sammenholder bankernes gennemsnitlige indtjening siden 2017 med de øvrige såkaldte large og mid cap-virksomheder. Set over en konjunkturcyklus har bankernes indtjening således haltet mærkbart efter det øvrige erhvervsliv, idet næsten alle banker ligger i den nederste halvdel af indtjeningsspektret.

Figur 4: Bankernes forrentning fortsat moderat på trods af perfekt indtjeningsstorm

Notat

12. september 2023
 Dok. nr. FIDA-1941317218-709538-
 v1

Anm.: Large eller mid cap-virksomheder er virksomheder med mindst 1,1 mia. DKK i markedsværdi. Banker, der lover op til kriteriet, men ikke er Finanstilsynets gruppe 1 eller 2, er udeladt.

Kilde: Halvårsregnskaber, Bloomberg Finance L.P og egne beregninger.

Bank- og realkreditkoncerner, der er med i analysen

Analysen omfatter kreditinstitutterne (bankkoncerner og realkreditinstitutter) i Finanstilsynets gruppe 1 og 2.

I regnskabstallene for de omfattede institutter skal følgende særlige forhold i perioden bemærkes:

- Jyske Banks regnskab er påvirket positivt af opkøbet af det danske forretningsben af Handelsbanken i 2023H1. Det har dog ikke været muligt at medtage Handelsbankens danske forretning historisk for sammenlignelighed. Jyske Bank har i 2023 meddelt, at de har opkøbt PFA Bank. Handlen bliver dog først effektueret ultimo august 2023, så vi har ikke korrigeret i tallene for denne handel.
- Vestjysk Bank har opkøbt Jyske Sparekasse. Jyske Sparekasse er fuldt ud indregnet i Vestjyske Banks halvårsregnskab for 2021. For at sikre sammenlignelighed har vi medtaget Jyske Sparekasses regnskaber i de historiske tal for 2017-2020. Fusionen har dog medført engangsindtægter til Vestjyske Bank, som vi ikke har indregnet i opgørelsen i 2021.
- Arbejdernes Landsbank har opkøbt Vestjysk Bank. Vestjysk Bank er kun i begrænset omfang indregnet i Arbejdernes Landsbanks halvårsregnskab for 2021. I modsat retning skal der justeres for en lavere indtægt hos Arbejdernes Landsbank som følge af bortfald fra den tidligere kapitalandel i Vestjysk Bank. Derfor har vi valgt at lade Arbejdernes Landsbank og Vestjysk Bank indgå separat både i 2021H1 og i tidligere år. Fra 2022H1 medtager vi udelukkende Arbejdernes Landsbank.
- Sydbank har opkøbt Almindelig Brand Bank. Almindelig Brand Bank er fuldt ud indregnet i Sydbanks halvårsregnskab for 2021. For at sikre sammenlignelighed har vi medtaget Almindelig Brand Banks regnskaber i de historiske tal for 2017-2020.
- Spar Nord har opkøbt den danske del af BankNordik. Dette har vi ikke korrigeret for, og vi har heller ikke haft mulighed for at medregne BankNordiks danske aktiviteter (alene) i de historiske tal.

I 2018 blev Nordjyske Bank en del af Ringkjøbing Landbobank. Dette har vi korrigeret for ved at medindregne Nordjyske Bank regnskab i tallene for 2017 H1.

I underposter i regnskaberne har vi desuden valgt at korrigere tallene for Danske Bank således, at vi kun medindregner Realkredit Danmark og Danske Bank A/S. Dermed er Danica Pension og udenlandske datterselskaber udeladt.

Beregning af egenkapitalforrentning

Egenkapitalforrentning efter skat er beregnet som summen af virksomhedernes resultat efter skat, delt med summen af deres gennemsnitlige egenkapital over perioden. Egenkapitalforrentning p.a. = $\left(1 + \frac{\text{periodens resultat efter skat}}{\text{gnm. egenkapital}}\right)^2$

Notat

12. september 2023

Dok. nr. FIDA-1941317218-709538-v1

